Година V. Timişoara, (Темишвар) 1. марта 1925. Бр. 5.

ГЛАСНИК

ЦРКВЕНИ, ШКОЛСКИ И ДРУШТВЕНИ ЛИСТ.

Издаје: Архим. Стефан Николић, Еписк. Викар.

Излази 1. и 15. сваког месеца. Уредништво и Администрација у Timişoara, Cetate Piaţa Unirii Nr. 2. Телефон број 523. (Рукописи се не враћају.)

Уређује Слободан Костић Епарх. бележник.

Службени део.

—

А. 3. през. из 1925.

Црквеним општинама.

Позива се наслов, да у непрекорачивом року од 8 дана поднесе све **пресуде комисија аграрних** по којима је црквено-општинска земља и залишна сесија експроприрана, и преписе свих апелата против тих пресуда.

Ово је журно потребно ради поднашања Вел. Управном Савету. Рок се не може никако продужити.

Епарх. Админ. Одбор у Темишвару, 4/17. фебруара 1925.

Стефан
архим. еписк. викар.

Срп. прав. црквено школска општиа у В. Св. Миклушу.

Стечај.

На упражњено учитељско место у Великом Св. Миклушу расписује се стечај са правом уживања:

1. Прописана плата и доплаци по државним законима.
2. Слободан стан у природи.
3. Писаћи паушал од 200 леја годишње.
4. Башта у природи од 400 □.
5. Потребан огрев — 10 куб. метера.

Дужности су прописане Школ. Уредбом и наредбама дисциплинарних правила без појачке дужности.

Рок стечаја је до 1. маја 1925 године.

У Великом Св. Миклушу 9. децембра 1924.

Лазар Обрадов перовођа. (М. П.) **Велимир Павлов** председник.

Ш. 661 из 1924.
28. из 1925.

Одобрава се.

Из седнице ЕШО. у Темишвару од 21. I. 1925.

Председништво.

Извештај о раду Епарх. Управе.

Рад седнице Епарх. Админ. Одбора од 17/30. окт. 1924. год.

(Свршетак.)

Публиковано је ц. о.-и у Иванди решење поджуп. звања у Темишвару по којем Јон Шредер општин. писар у Иванди није инзултирао Раду Благојева ц. о. благајника у Иванди. — Уступљен је епарх. Конзисторији поднесак ц. о. у Луговету у ствари снабдевања званичних пошиљки на пошти српским печатом. — Дозвољено је ц. о. у Лукаревцу, да набави нов ц. о. печат. — Позвате су ц. о. да плате принос епарх. фонду до 31. XII. 1923. — Позвата је ц. о. у Вел. Св. Миклушу, да ствар отварања биртије близу цркве поднесе црквн. скупштини на решавање. — Узет је на знање извештај, да су неке ц. о. поднеле именик ц. о. часника па су позвате и остале да то у року од 5 дана учине. — Одобрен је скупарин. доплатак Јовану Павловићу благајнику и Стевану Ненадовићу књиговођи у Темишвару. — Одобрено је уређење берива црквењака и избор поскураче у Нађлаку. — Позвата је ц. о. у Соки, да без одлагања поднесе рачуне за 1918—1923 год. — Узет је на знање службени извештај у ствари одбране актив. парох. сесија у Чакову и Нађлаку и интереса задужбине Агора Гал у Лукаревцу од аграрне реформе. — Узето је на знање, да је састављен табеларан исказ о томе колико је земље одузето аграрном реформом и колико и нашто је остало. — Позвата је епарх, благајна, да извиди колики је дуг држ. порезе на парох. сесији у Дињашу. — Умољено је поджуп. звање у Темишвару, да ослободи Србе из Станчева кулучења при зидању тамошње школе, пошто исти већ издржавају своју вероисповедну школу. — Узета је на знање одлука ВУС-а у ствари одобрења на јавној дражби издатог сенокоса у закуп у Лукаревцу. — Саопштено је ц. о. у Лукаревцу, да ће бити извештена о стању ствари задужб. Агора Гал, кад стигне овамо решење ВУС-а у том предмету. — Позвата је ц. о. у Вел. Св. Миклушу да поднесе извештај о стању парнице у погледу аграр. реформе. — Парох. звање у Толва-

дији позвато је да поднесе извештај у ствари добијања земље по аграрној реформи. — Узет је на знање извештај ц. о. у Кнезу у ствари одношаја аграр. реформе према там. ц. о. интересима. — Позвата је ц. о. у Кетфељу да поднесе извештај о одузимању ц. о. земље по аграр. реформи. — Позвата је ц. о. у Сараволи да поднесе извештај у ствари одбране ц. о. иметка од аграрне реформе. — Узет је на знање извештај ц. о. у Срп. Ченеју, да је поднела призив против експроприрања ц. о. земље од аграр. реформе. — Поднесена је ВУС-у молба ц. о. у Срп. Св. Петру ради одгоде рока за уплату закупнине добивене за там. залиш. парох. сесију за год. 1923. — Позвата је ц. о. у Варјашу да поднесе извештај, да ли је примила коначну пресуду о експропријацији там. залишне сесије од свог правозаступника. — Узет је на знање извештај ц. о. у Тем. Граду и Гаду, да немају никакве парнице са аграр. реформом. — Позват је Александар Атанацковић парох соколовачки да доврши истрагу у спору Мише Мировића и др. са Младеном Томашевићем председником и Светозарем Томашевићем перовођом ц. о. из Луговета. — Узет је на знање службени извештај, да су поднесени Епископ. Викару тражени податци у погледу залиш. парох. сесија. — Узет је на знање службени извештај, да је публикована наредба министра аграрног у ствари наплате за експроприрана земљишта. — Позвата је ц. о. у Толвадији, да поднесе извештај, да ли је код аграр. суда пријавила своје потраживање. — Извештена је ц. о. у Вел. Св. Миклушу да је одавде послата ВУС-у у препису судска одлука, којом је у грунтовници убележено право државе на залишну парох. сесију у Срп. Чанаду. — Позват је епарх. рачуноревизор Љубомир Голуб да изађе у Чанад и испита там. ц. о. рачуне. — Потврђен је избор неколицине за црквн. скупштинаре у Немету. Исто тако и избор председника. — Узет је на знање извештај у ствари исплате извиђајних трошкова у Чакову. — Поднесак председника ц. о. у Торњи у ствари наплаћивања свештеника по биру и штоли, издат је јером. Севастијану Перићу а. п. на изјашњење. — Позвата је ц. о. у Чакову да поднесе извештај о стању парнице ради одбране ц. о. интереса од удара аграр. реформе. — Узет је на знање извештај ц. о. у Гаду, да од ц. о. имања није по аграр. реформи ништа одузето. — Нису узети у расправу закључци црквн. одбора у Ст. Молдави, већ су упућени пред црквн. скупштину. — Поверено је Душану Гајићу, епарх. адм. референту да обави извиђај у Кам. Св. Ђурђу у ствари уништења благајнчког дневника од стране благајника Васе Брзака. — Уступљен је на решавање Епарх. Шк. Одбору извештај Томе Баића председника ц. о. у Торњи, да та општина не може плаћати своме учитељу више од 50 л. месечно. — Враћени су рачуни ц. о. у Малом Бечкереку из год. 1918—1922 да их спроведе кроз скупштину па да их онда са изводом скупшт. записника овамо на финалисање поднесе. — Потврђен је закључак црквн. скупштине у Варјашу у ствари давања својим учитељима по 2 ј. земље у име скупарине на уживање. — Одобрена је оправка св. храма у Денти и позвата је ц. о. да поднесе извештај о стању оправке. — Начелно је одобрена набавка звона у Тем. Фабрици, али није прихваћен навод да је ц. о. из прилога својих станара набавила звона него од кирије. — Враћени су ц. о. у Тем. Фабрици уговори склопљени са станарима Рожом и Гросманом да их састави по овдашњем упутству и тако састављене на одобрење поднесе. Уговор склопљен са станаром Марксом одобрен је као правилно састављен. — Позвата је ц. о. у Чакову, да поднесе своје рачуне из год. 1912—1923 на суперревизију. — Издата је на изјашњење ц. о. у Тем.-Фабрици пријава Владимира Живојнова и др. у ствари издавања локала у Мирбаховој кући. — Позвати су чланови Урош Ковинчић окр. прота арадски и Јефта Пантић да поднесу извештај у року од 3 дана о обављеном извиђају у ц. о. фабричкој. — Одобрен је препис локала Вилхелма Вендлинга у Тем. Граду на берберина Пају Тодоровог, уз одбијање утока Јосифа Барона. — Одобрен је споразум ц. о. у Тем. Граду са станарима у ц. о. дому Скарлато-Павловић и Макри-Стојковић у погледу даље станарине. — Издат је ц. о. у Тем. Граду поднесак Светолика Живковића у ствари закупа једног дела локала Тилшнајдерова на надлежно решење. — Одобрено је зидање народног дома у Нађфали за своту од 33000 леја. — Издата је бирачка листа ц. о. у Тем. Граду проти Слободану Костићу и члану ЕАО-а Милану Цветковићу да ју испитају и свој извештај поднесу. — Позвата је ц. о. у Дињашу да поднесе исказе о имовном стању св. храма, школе и закладе Милана Тешана. — Узет је на знање извештај епарх. рачуноревизора Љубомира Голуба о обављеној ревизији имовне манипулације у црквн. општинама: Лукаревац, Вел. Св. Миклуш, Кнез, Арад-Гај, Срп. Св. Петар, Фенлак, Варјаш, Нађфала, Кетфељ, Станчево, Саравола, Петрово-Село, па су публиковане констатоване мане и недостатци дотичним црквн. општинама с позивом да их уклоне. — Одобрени су рачуни ц. о. Арад, Арад-Гај, Ђир, Немет, Нађфала, Парац, Ст. Печка и Срп. Пожежена за 1923, Ст. Молдава за 1921—1922, Мали Гај 1921—1923, Нађлак 1922—1923, Нађлак 1918—1921, Торња 1917—1922 и Лукаревац 1920—1923. — Упућена је ц. о. у Белобрешци да ће сву одговорност за евентуалну штету на ц. о. имању сносити ц. о. управа због касно поднесеног прорачуна за 1923 год. — Одобрен је прорачун ц. о. у Торњи за 1924, са извесном примедбом у ствари састављања прорачуна. — Позвата је ц. о. у Соки да поново састави прорачун за 1924. Исто тако и ц. о. у Малом-Бечкереку. — Узет је на знање извештај ц. о. у Кетфељу о рачунима за 1923. — Позвата је ц. о. у Луговету да поднесе специфициран прорачун за оправку св. храма. — Ц. о. у Краљевцу

позвата је, да у најкраћем року поднесе на одобрење рачуне за 1922—1923. — Упућен је епарх. рачуноревизор, да при прегледању рачуна за 1923 г. ц. о. у Чакову узме у обзир поднесак Нике Војновића и другова у поменутој ствари. — Позвата је ц. о. у Луговету, да поднесе рачуне за год 1913—1923. — Позвата је ц. о. у Толвадији да унесе у епарх. фонд 300 л. у име извиђајних трошкова у ствари несталих ц. о. рачуна из год. 1918. — Позвата је ц. о. у Дежану, да поднесе рачуне за год. 1918—1920. — Одобрен је прорачун ц. о. у Станчеву за год. 1923. — Позвате су ц. о. које нису поднеле своје рачуне за 1923 г. на финализање да их у што краћем року поднесу. — Рачуни у Лесковици за год. 1918—1923 узети су изнимно на знање. — Извештено је парох. звање у Парцу да је јером. Закхеј Иванов дужан да плати све држав. и општин. трошкове за време опслуживања парохије парачке. — Узето је на знање решење ц. одбора у Петровом-Селу у ствари давања 200 кг. жита и 600 леја а. п. за набавку усева за парох. сесију. — Решен је свега 201 предмет.

Неслужбени део.

Божићна посланица преосв. г. Епископа Георгија 1924. г.

ГЕОРГИЈЕ,

по Божјој милости Епископ Темишварски, Велико-Кикиндски, Вел.-Бечкеречки и Арадско-Сенмиклушки, својој милој у Христу браћи и деци шаље овај Архијерејски поздрав и од Бога измољени благослов.

И ове Господње године, Љубазни Моји, долази нам ето, у добри час, Божић наш мили, да нас разведри и одушеви неисказаним чарима својим. Најсветлији и најлепши дан свиће нам у души на Божић, и приказује нам, као ни један други дан у години, сјајно поднебље вечно ведрих и осветљених небеса Царства Божјега. Душа Хришћанска, обасјана тајанственом светлошћу са најдубљих њезиних извора, проживљује најузвишеније и неизгладљиве тренутке вечнога блаженства на Божић. Небо се спушта до земље и анђели као да ходе у тај дан по земљи.

Долазим Вам, зато, Љубазни Моји, и овога пута на Божић у име Господње, да Вас поздравим и пожелим Вам да Вас божићна светлост увек озарава и божићна радост непрекидно усрећава.

И када стојите у тој духовној радости тако близу Богу, хоћу да вам као духовни дар предам неколико златних зрнаца из ризнице Спаситеља нашег.

Љубазна Браћо и Децо наша у Господу!

Налазећи се преко године на тешком раду, многи је од Вас можда уздахнуо и рекао: Камо лепе среће да се не мора толико радити! Нема сумње, Љубазни Моји, да је многи рад данас теретан, и да га треба олакшати. Али да без озбиљног рада не може бити добра ни среће ни за кога, јасно је као сунце, јер је рад главни задатак човечјега живота који се оснива на Божјој замисли и вољи да сваки створ Његов у свету врши свој посао. Заповест Божја: „Шест дана ради и свршавај све послове своје“ (Исх. 20, 9), то је свеопшти закон Божји од којега се нико не може ослободити. Рад је Богом освећена установа, коју прати Божји благослов.

Отворимо само очи, и погледајмо око себе, па ћемо одмах видети да се све око нас креће, и врши свој посао.

Малена тица селица преко целог лета неуморно ради; она гради гнездо, сабира храну и храни своје младе, а када се приближи зима, ни онда неће да живи од готовога, него лети по неколико недеља у топлије крајеве, да и онде настави мучни рад свој. Вредна пчелица живи само неколико недеља, и за то време сва се искрза од рада за друштво. А шта да кажемо за ситнога мрава? На њега указује Премудри Соломон овим речима: „Иди к мраву ленивче, гледај путеве његове, и умудри се. Нема вођа ни управитеља ни господара, и опет приправља лети себи храну, збира уз жетву пићу своју“ (Приче 6., 6—8.).

И зар да се не дивимо и другим живим и неразумним створовима Божјим који нас постиђују својим неуморним и савршеним радом: пауку, који по стотинити пут поправља подерану мрежу своју, кртини која се зарањава у земљу, као риба у воду, и кроз њу продире, као да плива у води, напрежући сву снагу своју, и свима другим великим и малим животињама које све раде, и радећи не роптају, него ликују и хвале Бога, и којима је Творац Небесни даровао не само вољу и смисао за рад, него и савршена оруђа за посао, рибици весла, тичици крилатицу, пауку вретено, свиленој гусеници разбој и т. д. и т. д.

И у биљном царству влада тај исти свеопшти закон рада. И биљка ради свој посао, али ми то не видимо и не чујемо. Пуштајући корен, чим угледа света, она се зарањава под земљу, на све стране, да сабира храну. А када ојача, тка и везе себи савршену одећу, какву ни Соломон у свој својој слави није никада обукао, прерађује лекове и мелеме за сваку болест и рану, готови разноврсну храну и сласт за човека и животињу, и поред тога рађа стоструки род, а када га одхрани, просипа га и сеје, да јој се не затре колено.

И створови Божји који на око изгледају мртви, када се добро погледају, гле и они се крећу и раде. Колико само ради вода? Час се пење у об

лаке, и одаиде полива суху земљу, или навре као бујица, чисти прљавштину, и поравњује глибове талогом који са собом носи. Час опет слази у поноре, и гради бунаре и изворе, или пада у јаз, и окреће коло од воденице. По некад веје као снег, и загрће усеве, да не би прозебли, или плави и гноји земљу. И шта све не ради вода? На реци и мору носи на леђи големе лађе, на суху водена пара тегли жељезнице, и преноси терет с једног краја света на други, окреће стројеве, врше, меље и тка. Могло би се рећи да нема посла којега се не лаћа вода, и који би се могао вршити без помоћи воде.

Па ни црна земља не престаје да ради. И она ради, и још колико ради! У земљи се гради камен и кују руде од којих се праве разна оруђа. У земљи, као у великој радионици све се креће и на све стране удружује, и врше се разноврсни и до сада још необјашњени послови, и израђују разноврсни минерали са различитим особинама и снагама без којих не би било живота.

Али не само да се на земљи све креће и ради, него и у свој васиони. И сунце и месец и звезде, све то напреже сву своју неизмерну снагу и врши свој посао; сабира снагу и даје од себе снаге другоме помажући једно друго као удови на живу телу; и све то руководи једна воља и један закон, закон кретања и рада.

Па кад тако стоји, Љубазни Моји, да над целим светом влада један исти, непроменљиви закон рада, зар се може само човек да извије од тога свеопштега закона, и разреши од дужности рада?

По изопаченој природи и слободној вољи човечјој може да буде међу људима и лениваца, али њих не прати благослов Божји, него тешка осуда са нерада и злоупотребе живота.

(Свршиће се.)

Говор

Дра Георгија Летића, Епископа Темишварског на освећењу заставе Српске Националне Омладине у Великој Кикинди 1. фебруара 1925.*)

Ова застава носи на себи освећени лик Светога Саве, нашег Просветитеља и Апостола, од нашега рода и славнога колена који, кад год погледамо, у нама се буде сјајна времена славне наше прошлости.

Над главом око ове заставе окупљене омладине наше лебдиће и одушевљаваће сјајни лик Светога нашег Саве.

На путу блиставом којим полази наша омладина својим идеалима, она жели да јој предњачи и да је води Свети наш Сава.

То није пут раван и засут цвећем којим води Свети Сава, него је то пут стрмен и трновит, то је пут великих напора и мука, жртава и подвига.

То је пут крста.

Другога пута нема величини и слави којима тежи омладина наша.

Само у знаку крста истинска је победа над свима сметњама у животу.

У знаку крста победили су први хришћани страшне и несавладљиве легије римске и њихове победоносне орлове и све друге заклете своје непријатеље, и извојевали себи не само слободу, него и надмоћност.

У том знаку покорени су и немирни варварски народи, и учињени су питомим народима и светлим поборницима просвећеног човечанства.

У знаку крста и данас побеђује и народ и човек, и савлађује све тешкоће које му се на путу напретка гомилају.

На свету нема оружија убојита којим се може да победи без крста часнога, неодољивога оружја духовног, које је по речима црквене молитве, „анђелима слава а демонима рана.“

Може ли зар бити говора о правој и одлучној победи, док се не савлада најближи и најопаснији непријатељ, који нас у нашој рођеној кући тлачи и бије?

Може ли се крочити напред, док се не стресу пре свега тешки окови духа који нас највише слабе?

Наше слабости које се увлаче у душу нашу мучки и непријатељски, и ту нас срамно заробљавају, без крста не ћемо савладати.

Мекуштво и гнилост, неумереност и разврат, себичност и сујету, злобу и пакост, мржњу и освету и црну неслогу укротићемо једино самоодрицањем и самопрегорењем, жртвама и подвизима.

И омладина наша, на путу величини и слави, савладаће све тешкоће само тако, ако буде у себи развијала дух срчаности и одлучности, дух прегалаштва и истрајности, дух умерености и трезвености, дух некористољубља, племените сношљивости и хришћанске љубави.

Путем самоодрицања, пролазили су и наши славни дедови и прадедови столећима и стигли су сјајној мети својој.

Тим путем прошао је и Свети наш Сава, велики заштитник наше омладине, када је царску круну од себе одбацио и постао Апостол свога народа.

Путем крста прешли су и наши косовски мученици и косовски осветници и стекли су себи најсјајније венце славе.

Путем жртава и подвига прошао је и наш дични див и син Војводине, Светозар Милетић којега светло име носи ова наша омладина.

Путем Голготе, заборављајући на себе и на све радости обичнога живота, и сећајући се само народа и његове слободе, прошао је и блажене успомене Велики Краљ наш Петар, и стекао је себи велико име Краља Ослободитеља.

И јуначки Краљ наш Александар ишао је и иде и данас својевољно тим светлим путем, носећи

*) Заставу је осветио на позив г. Епископа Еписк. Викар.

најтежи крст за род свој. У великим данима ослобођења он је златну младост своју жртвовао, и сваког тренутка он је готов био да млађани живот свој за народ положи.

На том се путу истински побеђује. Побеђујући себе постајемо тек непобедљиви и неодољиви.

Тим путем се стиче и право јунаштво у рату и миру. Умрети за народ велико је јунаштво. Али умирати сваки дан трпећи и борећи се за народ у миру као и у рату, то је херојство.

Истинско родољубље на том се путу стиче и окушава. Без јуначког срца и жртава нема родољубља.

Зато се родољубље које жели да развија и шири наша омладина не може ником силом наметнути. Силом се не да освојити душа. Силом се не стварају дивови који ће и на страшном месту знати постојати, него слаботиње и опсенари који ће код првог терета да поклекну и изневере.

Само делима и примером самоодрицања и пламеног родољубља распалиће се и срца ледена и млака. Само сјајни примери освајају и дижу и са собом носе вишем животу.

Тај је пут мио Богу. Њега благосиља и Света Црква наша за нашу омладину. За насиље које не води циљу, и срамоти светао образ наш, и српски и хришћански и још разбраћа и руши, Света Црква, као добра наша мајка, која нам само добро жели, нема благослова, него само прекора и осуде.

Ето правог пута величини и слави за нашу омладину, коју ће да предводи Свети наш Сава, и над којом ће да лебде наши мученици и дивови.

Крст је проба чврстог уверења, које жели да твори дела не обична и случајна него славна и бесмртна.

Велики задаци чекају нашу омладину. Каква нам буде омладина, такав ће нам и народ бити.

Ова застава нека буди у омладини нашој најузвишеније завете правога и јуначнога родољубља у духу хришћанскога самоодрицања:

Све за Народ, Краља и Отаџбину, не штедећи блага ни зноја и крви!

Све за крст часни и слободу златну!

Све за јединство рода и хришћанско братимство!

Све за највеће и вечите идеале човечанства, правду и истину!

Све оружјем мира, некористољубивим напорима и јуначком истрајношћу, оружјем освећеним, хришћанским као исповедници изаточници часнога крста, који у служби хришћанске љубави стављамо на себе, да од њега одступају све демонске силе, у име Оца и Сина и Светога Духа, сада и свагда и у векове векова. Амин!

КРАЉЕВИЋ МАРКО.

(Наставак.)

ТРЕЋИ ДЕО.

Б.

23. Маркова Љубовца

(Из Босне)

Вино пију тридесет јунака
У сред б'јела града Дукађина,
Међу њима момче Дукађинче
И Краљевић од Прилипа Марко.
Кад им винце удари у лице,
А ракија еглен отворила,
Стаде неки фалит' милу секу
Неки секу, неки в'јерну љубу,
Неки фали у селу ђевојку.
Проговара момче Дукађинче:
„Што ћу фалит' своју милу секу,
„Кад је љевше надалеко нема!"
Проговара Краљевићу Марко:
„Богом био, момче Дукађинче!
„Што ти фалиш своју милу секу,
„Кад сам ти је три пута видио
„Сва три пута лице обљубио?
„Ако ми се, момче, не вјерујеш,
„А ти почуј, што ћу теби рећи:
„Првог пута кад сам је љубио,
„Донесох јој грожђа од Леванта;
„Другог пута кад сам је љубио,
„Донесох јој свиле од Мљетака;
„Трећег пута кад сам је љубио,
„Донесем јој бурму од златара,
„А у њојзи до дванест камена."
Кад то зачу момче Дукађинче,
Он се скочи на ноге лагане,
Двапут скочи до коња доскочи,
Па окрочи бијесна вранчића,
Па он оде својој б'јелој кули.

А кад дође на бијелу кулу,
Он дозива милу своју секу:
„Мила секо, китна Анђелијо!
„Дај ти мени од сандука кључе,
„Да ја видим, колко руха имаш."
Проговара китна Анђелија:
„О мој брате, момче Дукађинче!
„Мени су се кључи загубили,
„Не могу ти кључе наодити."
Кад то зачу момче Дукађинче,
Иде момче редом до сандука,
Док на један сандук долазио,
У сандук је ногом ударио,
На четверо јест га преломио,
Да је бројиш' и више би било.
Стад' пребират рухо по сандуку,
Док он нађе грожђе од Леванта,
Па дозивље секу Анђелију:
„Секо моја, китна Анђелијо!
„Оклен теби грожђе од Леванта?
„Нијесам ти у Леванту био,
„Да сам теби грожђа доносио."
Она шути, ништа не говори.
Опет стаде рухо пребирати;
А кад нађе свилу од Мљетака,
Он позивље секу Анђелију:
„Секо моја, шинула те гуја!
„Откуд теби свила од Мљетака?
„Нијесам ти у Мљецима био,
„Да сам теби свиле доносио."
Она шути, ништа не говори.
Опет стаде рухо пребирати;
Кад он нађе бурму сува злата
И у њојзи до дванест камена,
Па дозивље секу Анђелију:
„Секо моја, на зло ти свануло!
„Оклен теби бурма од златара
„И у њојзи дванаест камена?
„Никоме те н'јесам поклонио."
Она цвили, ништа не говори.

Кад то виђе момче Дукађинче,
Он потегну свијетла анџара,
Своју секу у срце удрио,
На ножу јој чедо износио;
Чедо мало, јабука лијепа,
Лијепа је, ал' узрела није;
Па дозивље слугу Милутина:
„Милутине, моја вјерна слуго!
„Ево теби чедо пренејако,
„Па га носи до Маркове куле,
„Предај чедо Краљевићу Марку
„И ти кажи Краљевићу Марку,
„Да га јесам поздравио дивно:
„Кад се ђегођ оба састанемо,
„Онда ћемо међан дијелити.“

Отален ми слуга полазио:
Куд гођ иђе, б'јелој кули сиђе,
А до куле Краљевића Марка,
Па овако Марку проговара:
„Мој господар, момче Дукађинче,
„Дијете ти ово опремио
„И тебе је дивно поздравио:
„Кад се ђегод оба састанете,
„Онда ћете међан дијелити“.

Све мислило момче Дукађинче,
Све мислило, на једно смислило,
Па се скочи на ноге лагане
И опреми себе и вранчића,
Па он оде друмом широкијем,
А до куле Краљевића Марка:
„Кујо једна, Краљевићу Марко!
„Изиђ' амо, међан дијелити!

Изиђе му Краљевићу Марко,
Изиђе му пред бијелу кулу.
На бритке се сабље дочекаше,
Они бритке сабље изломише,
Бацише их у зелену траву;
Фатају се за прса јуначка,
Рваше се летњи дан до подне:
Док је Марко балам' забалио,
Бијелијем па и крвавијем,
Али момче ни абера нема.

Проговора Краљевићу Марко:
„Болан био, момче Дукађинче!
„Погле, јадан, ђе је било сунце,
„Када се ми млади уфатисмо,
„Ђе је онда, а ђе ли је сада!“

Превари се момче Дукађинче,
Па погледа небу у висине;
Ја да видиш Краљевића Марка,
Окрену се с десна на лијево,
Па је с њиме о тле ударио,
Распори га оштријем анџаром;
Кад у њему три су срца била:
Једно му се бјеше уморило
Друго му се нешто заросило,
На трећем му љута гуја спава.

Љута гуја у међу побјеже,
Па из међе гуја проговара:
„Моли Бога Краљевићу Марко,
„Моли Бога за ђавола свога!
„Да нијесам ја заспала била,
„Живу бих ти очи извадила!“

(Наставиће се.)

Шта каже наука о пићу.

Опојна или алкохолна пића.

Па шта то има у тим пићама што човека може да опије?

Сва ова пића добијају се из разног воћа или биљака. У воћу има шећера и тај се шећер зове воћни шећер, од кога и долази она сласт у воћа. Кад се праве пића из воћа она преврe, то јест воћни шећер се претвори у друга два тела од којих је једно ваздушасто, које ветри, испарава и подиже у кљуку или муљу клобуке — мехуриће, те изгледа да цео кљук ври, и зове се угљена киселина. Други део је течан и остаје помешан с кљуком и с оном водом што се из њега доцније оцеди, тај део је једна љута, опора течност, која такође лако ветри; кад се запали гори плавичастим пламеном, а кад дође на језик или кожу она пече. Та течност зове се шпиритус, алкокол или „жеста“. Та течност, кад се попије или чиста или разблажена, опија човека. Отуд и сва пића која опијају морају имати у себи и тога шпиритуса или алкохола. Алкохола има у свима пићима: вину, пиву, ракији, коњаку, ликерима и другим разним јаким пићима, па било да су она природна, то јест да су прављена од воћа, или да су вештачки прављена од шпиритуса и разних боја, киселине, шећера и воде.

Сем алкохола или шпиритуса има у свима пићима још воде и других разних састојака, који су од мањег значаја и који дају пићу укус, боју и мирис.

Како утичу опојна пића на човека.

Што у коме пићу има више алкохола, то је оно љуће и од њега се човек брже и јаче опије. Највише алкохола има у печеним пићима као у ракији, коњаку и руму, мање га има у вину а још мање у пиву. Али га у једној ракијској чашици има таман толико колико га има у вину у високој чаши, и у пиву у пивској чаши. Дакле подједнако алкохола пије онај што попије чашицу ракије као и онај што попије чашу вина или пива.

Видели смо да ни човек нити ишта живо може опстати без воде, док без пића, што опија, може човек бити па да му ништа не шкоди. И сем човека нико више и не употребљава алкохолна пића. Па ни сви људи га не пију. Не пију га прво мала деца која сисају, па га ни многи одрасли људи и жене не употребљавају. Има читавих народа којима се забрањује да пију алкохолна пића. У Америци је држава забранила сваку производњу и употребу алкохолних пића.

Пошто смо видели да се без алкохолнога пића потпуно може живети, да видимо још како оно утиче на човека. Свима је познато да се човек од свакога алкохолнога пића може опити. То нам показује да та пића сасвим друкчије утичу на човека него сва друга пића и храна. Шта бива с човеком који се опије? Он је у почетку весео, разговаран, прича много, пева, ларма, готов је час да се љуби, час да се свађа и туче. Ако га пиће још јаче ухвати, почне да заплеће језиком, ногама и рукама, најзад може да му се смучи, да повраћа или се занесе и изгуби свест — заспи тешким, готово мртвим сном, из кога га је мучно пробудити. Најзад није редак случај да се неко никако и не пробуди, да дакле умре од пића. Од чега се још јављају такве промене на човеку, као што је бунило, занос, повраћање, мртви сан, па и сама смрт? Све то видимо код оних људи који се отрују било сичаном, било буником, отровним гљивама, оловом

или другим отровима, или које уједе отровна змија.

Дакле и опијеност од алкохолних пића није ништа друго него једна врста тровања.

Разлика је само у томе што свет ове друге отрове познаје и клони их се, а пића што опијају не клони се него их још свуда тражи и пије и ако види да се од њих може обезнанити па и умрети.

(Наставиће се.)

Крсно Име или Слава.

Од Косте Драгосавца.

(Наставак.)

Како се крсно име служи.

Свеца слави Српски цар Степане,
Свеца слави, светог Аранђела,
Сву господу на свеца сазвао,
Сазвао је триста свештеника
И дванаест велики владика,
И четири стара проигумна,
Лепо и је царе посадио:
Све колено један до другога,
А цар Степан ладно вино служи,
Господаром редом чашу даје,
Како царски ваља и требује
Послужити крсно име своје.
Ал' беседе господа ришћанска:
„Цар честити, огрејано сунце!
„То је нама зазор и срамота,
„Да ти нама ладно вино служиш,
»Него седи с нама за трпезу,
„Слугам' подај, нека вино служе,"
Превари се Српски цар Степане,
Те он седе с њима за трпезу,
А још није ни славе напио,
А заиста ни метанисао,
Слугам' даде, да му вино служе,
Да му слуге крсно име служе,
Не послужи крсно име своје
Један данак, како један часак.
Док цар Степан на ногу стајаше,
Стајаше му свети Аранђео,
Стајаше му на десном рамену,
Милује га крилом по образу;
Кад цар Степан седе за трпезу,
Расрди се свети Аранђео,
Уд'ри цара крилом по образу,
Па отиде из царева двора.
То из двора нико не видео,
Разма један калуђере стари,
Па он проли сузе низ образе;
Гледали га цареви дворани,
Пак су њему тијо беседили:
„Што је тебе, стари калуђере?
„Шта т' је мало у царевом двору?
„Ил' т' је мало изест', ил' попити?
„Или си се стари, препануо,
„Цар ти неће милостиње дати?"
Ал' беседи стари калуђере:
„Прођ'те ме се цареви дворани!
„Ни ми ј' мало изест', ни попити,
„Нити сам се старац препануо,
„Што м' цар не ће милостиње дати;
„Него виде, што видео нисам:
„Док цар Степан на ногу стајаше,
„Стајаше му свети Аранђео,
„Стајаше му на десном рамену,
„Милује га крилом по образу;
„Кад цар Степан седе за трпезу
„Расрди се свети Аранђео,
„Уд'ри цара крилом по образу,
„Па отиде из царева двора"
То дворани цару доказаше,
Онда царе на ноге устаде,
И подиже триста свештеника,
И дванаест велики владика,
И четири стара проигумна;
Те узеше књиге цароставне,
Те читаше велике молитве
И држаше велика бденија
За три дана и три ноћи тавне;
Моле с' Богу и свет' Аранђелу,
Те се на то једва смиловао,
Смиловао свети Аранђеле,
Те је цару грехе опростио,
Што је царе сео за трпезу,
А још није ни славе напио,
А заиста ни метанисао.

(Наставиће се.)

Белешке.

ПРЕМЕШТАЈ. Еписк. Викар разрешио је са 1. мартом јером. Лукијана Младеновића дужности опслуживања парохија у Краљевцу и Лукаревцу и упутио га је у манастир Св. Ђурђа а споменуте парохије предао је јером. Мирону Босаку брату ман. Св. Ђурђа у администрацију.

ВАСИЛИЈЕ КЕРПЕНИШАН именован је са 15. фебруаром за пр. учитеља у Срп. Ченеју.

СТЕВАН ТОМИЋ бивши пр. учитељ у Чакову примљен је накнадно за редовног питомца Богословије Св. Саве у Ср. Карловцима.

ДРУГО СЕЛО одржала' је Добротворна Женска Задруга у Темишвару на Сретеније по подне у фабричком редуту. Село је било врло добро посећено. Програм се састојао из ових тачака: Говор проте Душана Гајића а. п. у Тем. фабрици о васпитању деце, који је са највећом пажњом саслушан. Горица Лалић отпевала је вешто уз пратњу Маре Теодоровић на гласовиру неколико песама. Петефијеву „Луду" — декламовао је Матеја Балекић савршено. Софија Павловићева одсвирала је на гласовиру одломак из Росинијевог „Берберина из Севиле" на опште задовољство. Напослетку је приказана шаљива игра „Преки Лек" Улоге су биле у рукама Петра Костића, Марије Крајован, Даринке Остојић и Зорке Брашован и одигране су одлично.

ИСПИТ ОСПОСОБЉЕЊА ЗА ЦРКВ. ПОЈЦЕ, одржаће се у другој половини месеца марта. Који желе ис-

питу приступити, имају поднети молбе своје до 10. марта. Који су се већ пре пријавили а на први испит нису дошли, биће на овај други испит и без нове молбе позвани.

Легенда о тичјем гнезду.

Пустињак Хато стајао је пред својом пећином и молио се Богу. Олуј не престајаше. Дугачка брада и чупава коса пустињакова лепршале су му око главе, као што би, шибана ветром, лелујала трава на врху неке старе рушевине. Хато није склањао косу са очију, нити је дугу браду задевао за појас: обе његове руке беху високо подигнуте.

Од саме зоре стоји он тако, стално испружених кошчатих и маљавих мишица — баш као што дрвета неуморно пружају своје гране —, и тако је хтео стајати докле год се не спусти вече. Велика му је била молба у Господа.

Хато је био човек са огромно великим искуством о лукавству и пакости људској. Некада је и он сам прогањао и мучио; дакако, прогањали су и мучили и њега други, и то више него што је био у стању да поднесе. Због тога се и склонио на пространу пустару, где је ископао себи пећину крај речице, и постао Божји човек, чије су молбе имале великог успеха пред престолом Свевишњега.

Стајаше он, дакле, на обали речице, пред својом пећином, приносећи Господу велику и главну молитву свога живота, да Бог што пре пошаље страшни суд на неваљалство овога света. Призивао је анђеле да затрубе и да огласе крај царству греха. Призивао је таласе крви да подаве неправду. Призивао је кугу да испуни гробља читавим гомилама лешина.

Свуд око њега простирала се пустош и тишина. Мало даље на обали, видела се стара врба, врло ниска стабла, која се завршавала великом главичастом кврго̂м, а из кврге избијале на све стране младе зелене гранчице. Сваке јесени би дрветом сиромашни становници тог равног краја поодсецали све свеже изданке. Али би сваког пролећа врба истерала нове вијугасте гране, које су у олујне дане летеле око дрвета као што су коса и брада летеле око пустињакове главе.

Истога дана намеравао је један тичји пар да у ново истераним гранчицама врбе започне градити гнездо. Али како је ветар жестоко завитлавао грање, тице никако да нађу мирно место. Долетале су са стручцима рогоза, са танушним кореновим жилицама, са прошлогодишњом осушеном ситом, али се опет морале враћати, не учинивши баш ништа. Тада одједаред спазише старог Хата, и то баш у тренутку кад је молио Бога да пусти још седам пута јачи олуј, који ће разнети сва тичја гнезда и разорити све станове орлова.

Нико живи не би данас могао замислити колико је сув, чворновит, црн и у косу зарастао изгледао тако један стари усамљеник огромне пустаре. Кожа Хатова је била толико затегнута преко чела и образа да је глава његова подсећала на мртвачку лобању, и да се само по тренутном блеску дубоко у очним дупљама могло судити да ту још има живота. Мишићи суви, нигде једне облине на телу. Испружена гола мишица, то су биле две уске кости, превучене збрчканом и тврдом кожом, као дрвеном кором. Стари црн огртач, припијен уз тело, служио је пустињаку као одело; и он сам је био сав мрк од сунца, и сав црн од нечистоће. Једино коса и брада биле су отворене боје: изложене стално сунцу и киши, постале су најзад зеленкасто сиве као доња страна врбина лишћа.

И тако се онда могло десити да су узнемирене тичице и у Хату пустињаку виделе неку стару врбу, којој су сигурно, као и оној другој, секира и тестера сметале да боље порасте у висину. Прилетеше му ближе, облетеше га неколико пута, па се онда удаљише, да би се ускоро опет вратиле. То је био начин да запамте пут до пустињака, и да оцене место с обзиром на ветрове и на тице грабљивице. Нађено је да је место врло изложено и незгодно, али се тичице ипак решиле за њега, јер је близу било речици и рогозу, њиховом снабдевалишту и њиховом амбару. Једна од тичица се одмах спусти, брзо као стрела, и положи коренову жиличицу у отворену шаку пустињака. Како се олуј био мало стишао, жиличица није одмах одлетела. Све то ни за часак не прекину пустињака у молитви. „О Господе, дођи и уништи овај свет зала, како се људи не би још више оптеретили грехом. Спаси од живота бар оне који се још нису родили, кад живима нема спасења.“

У тај мах опет зашуми ветрина, и жиличица излете из велике кошчате шаке старца. Али тичице дођоше поново, и поново покушаше положити темељ нове своје кућице између Хатових прстију. Случајно се у тај мах помакао и привио здепасти и прљави палац, и притиснуо положене жиличице и травке. За њим се савише и четири прста изнад дланишта, и начинише као неки заштићени издубак, у којем се могло мирно градити. Пустињик се и даље молио Богу. „Господе, где су они огњени облаци који се некада јавили над Содомом градом? Када ћеш, Господе, дићи бране, и пустити воде које су некада Нојев ковчег дигле чак до Арарата? Зар мера твога стрпљења још није пуна, и зар је пехар милости твоје празан? О, Господе, када ћеш се спустити из расклопљених небеса?“

Пред Хатом почеше да се јављају грозничаве визије страшног суда. Земља као да се затресла, а небо захуктало. Под црвеним небом му се привидеше црни облаци од тица које се спасавале; на земљи се такође тискале читаве гомиле животиња које су тражиле да се скрију. Али док се душа Хатова испуњавала грозничавим визијама, очи његове су следиле за малим тичицама, које су као стрелице долетале и одлетале, цвркућући весело, и полажући по који нов стручак у гнездо.

(Свршиће се.)

Браћа Чендеш, Темишоара. 2010b